

BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINIF O'QITUVCHILARINING OLIV TA'LIM MUASSALARIDAGI AKT FANINING KASBNI MEDIATA'LIM BILAN BOYITISHDAGI RO'LI VA AXAMIYATI

Abdusamatova G.Z

Toshkent amaliy fanlar universiteti Informatika kafedra o'qituvchisi

abdusamatovagulchexra04@gmail.com

<https://www.doi.org/10.5281/zenodo.7927952>

ARTICLE INFO

Received: 01st April 2023

Accepted: 14th April 2023

Online: 25th April 2023

KEY WORDS

AKT, TAT, MS Office,
Multimediya, media ta'lim,
Bulutli texnologiyalar, unikal.

ABSTRACT

Ushbu maqolada biz bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining oliy ta'lim muassalaridagi AKT fanining kasbni media ta'lim bilan boyitishdagi ro'li va axamiyati bo'yicha olimlar va horij olimlarining tajribalari taqdim etiladi. Maqolada Toshkent amaliy fanlar universitetida Maktabgacha ta'lim yo'nalishi o'quv dasturlarida AKT ning o'rnini qisqacha bayon qilinadi va boshlang'ich sinf o'qituvchilarini kelajakda kasbni unikal formatda bilim egallashi uchun TAT fanining dolzarbligi ko'rib chiqilgan.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining (AKT) jadal rivojlanishi bilan kurashishning yangi iqtisodiy va ijtimoiy uslubi va ulardan hayotning barcha sohalarida keng qo'llanilishi ta'limda yangi talab va o'zgarishlarni keltirib chiqarmoqda. Bir necha o'n yillar davomida kompyuterlar ekzotik vositalardan jamiyat va uning taraqqiyotining ramziga aylandi. Zamonaviy ta'limning eng muhim tarkibiy qismi bu kompetentsiyalarni dastlabki shakllantirish va rivojlantirishdir. Mustahkam bilim, aql-zakovat, harakatchanlik, moslashuvchanlik, tadbirkorlik va o'z qobiliyatiga bo'lgan ishonchga nisbatan raqobat muhitida shaxsni yuqori darajada amalga oshirishni ta'minlash. Maktabgacha ta'lim yo'nalishi talabalarini Ta'limda axborot texnologiyalar fani ko'nikma va munosabatlarni birlashtira oladi, oldingi bilimlarni qo'llay oladi va undan foydalana oladi.

TAT fanining o'quv dasturi bo'lajak o'qituvchilarni ta'lim jarayonida qo'llaniladigan asosiy raqamli ko'nikmalarni o'zlashtirishga qaratilgan. Asosiy mavzular:

"MS Office dasturlarida talimiy topshiriqlar yaratish", "Multimediya dasturlardan foydalanib ta'limiy kontentlar yaratish", "Bulutli texnologiyalar".

TAT ta'limining asosiy e'tibor talimiy kontentlar va topshiriqlar yaratishga qaratiladi. Talabalar tanishuv darslarida fanning maqsadi va vazifalari, kompyuter tizimi, ma'lumotlar, klaviatura va sichqonchadan foydalanish ko'nikmalari, oddiy matnlarni chizish va yozish uchun dasturiy ta'minot haqida asosiy bilimlarga ega bo'ladilar. TAT predmetining asosiy maqsadi boshqa fanlarda ijtimoiy kompetentligini axborot texnologiyalarini joriy etish uchun zarur shart-sharoitlarni ta'minlashdan iborat. Axborot turlari - tasvirlar, matn, audio, video, animatsiyalar. O'quvchilar o'rganilgan Bo'lajak pedagog AKT orqali maktab fanidan va

kundalik hayotdan turli mavzularga o'z fikr va munosabatini bildirishlari mumkin. Odatda fan haftasiga 4 soat o'qitiladi.

Boshlang'ich maktablarda olingan ko'nikma va malakalar shaxsning kelajakdagi shakllanishida muhim o'rin tutadi. Yetti yoshdan o'n bir yoshgacha bo'lgan o'quvchilar yangi texnologiyalarni katta yoshdagi o'quvchilar va kattalarga qaraganda osonroq va tezroq o'zlashtiradilar. Bu fikrlash uslublarining shakllanishi va dastlabki rivojlanishi davri.

Maqolada bo'lajak o'qituvchining kasbiy tayyorgarligida Ta'lim +AKT uzviy bog'liqligi bir nechta olimlar tadqiqotlarida misollar keltirilgan: A. Abdukodirova, M. H. Allamberganova, M.M Aripov, A.D. Askarov, U. S. Begimkulov, R. H. Juraev, F. I. Zakirova, M. H. Lutfillaev, N. A. Muslimov, M. Sugat, U. Yuldashev, N. I. Tailakov va boshqalar.

Ko'pgina olimlarning fikriga ko'ra, innovatsion ta'lim texnologiyalari o'quvchilarning ijodiy fikrlashini, ta'lim, amaliy yoki ijodiy vazifalarni hal qilishda nostandart g'oyalarni ishlab chiqarishga qaratilgan bo'lishi kerak, bu esa o'z navbatida kelajakdagi mutaxassislarining kasbiy kompetentligining formativ omilidir. Shu bilan birga, ta'limni modernizatsiyalashning asosiy sharti informatsion o'quv modelidan rivojlanayotgan modelga o'tishdir. Bu esa o'quvchilarning nafaqat mavzuli bilimlarni, balki ularni mustaqil egallash qobiliyatini shakllantirishdan iboratdir¹.

Shuningdek, *'Informatika' kafedrasining bo'lajak o'qituvchilarini o'qitish mazmunini shakllantirish masalalari, uning kasbiy va pedagogik faoliyatda AKTdan foydalanishga tayyorligi, pedagogik oliy o'quv yurtlarida informatikani o'qitishning yangilangan, metodologiyasi va usullari chet ellik olimlar qarashlarida ham ko'rishimiz mumkin: M. I. Bashmakov, G. A. Mordovskogo, G. G. Vorob'eva, N. And.Gandini, A. P. Ershov, E. S. Po'lat, V. G. Razumovskiy, V. A. Dallinger, T. V. Dobudko, I. V. Robert, O. Erstad, O. by Jennifer va boshqalar.*

Matematik kompetentsiyani rivojlantirish uchun AKTni joriy etishda asosiy e'tibor arifmetik amallarni bajarish uchun kalkulyatordan foydalanishga qaratilishi mumkin - ko'paytirish va bo'lish, raqamlar, raqamlar va geometrik figuralar haqidagi asosiy bilimlarni yangilash, mustahkamlash va takomillashtirish. Algoritmning rivojlanishi matematika ta'limidagi ko'nikmalar har qanday dasturiy muhitda operatsion ko'nikmalarni o'zlashtirish jarayonida algoritmik faoliyatni ishlab chiqish uchun ishlatilishi mumkin. Asosiy kompetensiyalarni shakllantirish va rivojlantirish uzoq, murakkab, tizimli va maqsadli o'quv jarayonidir. Ushbu jarayonni amalga oshirish uchun zarur vositalardan biri bu o'zaro bog'liqlik va zavq bilan tavsiflangan muammolar va vazifalar tizimidir.

Kelajak o'qituvchilarining asosiy qobiliyatlari AKTdan foydalangan holda o'qituvchilar nafaqat asosiy kompetensiyalarni shakllantirishlari, balki asosiy kompetensiyalarning tarkibiy qismlari bo'lgan kompetensiyalar to'plamini olish darajasini baholash uchun AKT vazifalari elementlari foydalanishlaridir. Hozirgi davr talabi kelajak kasblari AKT bilan uzviy bog'liqligini ko'rsatadi.

¹ U. Yuldashev (2022). Informatika fani bo'lajak o'qituvchisining kasbiy kompetentligini oshirish metodikasi. Science and innovation, 1 (b8), 343-346. Doi: 10.5281/zenodo.7344791

References:

1. Toshtemirov D.E., Niyofov M.B., Yuldashev U.A., Irsaliev F.Sh. Resource support of distance course information educational environment // Journal of Critical Reviews ISSN2394-5125 Vol 7, Issue 5, 2020, pp. 399-400
2. Yuldashev, U.A., Xudoyberdiev, M.Z., & Axmedov, T.B. (2021). O„quv jarayonining sifatini oshirishda zamonaviy axborot texnologiyalaridan foydalanish. //Academic research in educational sciences, 2(3), 1262-1268.
3. Yuldashev U.A. Use of video lesson creative technologies in the process of electronic education// Scientific-Methodical Journal-T 2021
4. Yuldashev Ulmasbek Abdubanatovich, Khakimova Farangis Abdualimovna, Khudayberdieva Dilorom Khaydar kizi, Web of Scientist: International Scientific Research Journal, ISSN-2776-0979 Vol 2, Issue 5, 2021, pp. 693-697
5. Toshtemirov D. E., Saidov J. D., Mamatqulov S. X. TECHNOLOGY OF CREATING MODERN ELECTRONIC EDUCATIONAL RESOURCES //Bulletin of Gulistan State University. – 2019. – T. 2019. – №. 1. – C. 67-71.